

11. Mednarodna dejavnost Zavoda

Leto 2003 so zaznamovale številne aktivnosti na mednarodnem področju. V ospredju so bile priprave na vstop v Evropsko unijo, ki so zajele predpristopne in zaključne aktivnosti za vključitev v mednarodni pravni red Evropske unije na področju izvajanja zdravstvenega zavarovanja. Delavci mednarodnega oddelka pa so se intenzivno sodelovali tudi pri izvajanju in sklepanju novih mednarodnih sporazumov o socialni varnosti.

Strokovnjaki Zavoda pa so se intenzivno vključevali tudi v številne mednarodne projekte, zlasti to velja za področje elektronskega komuniciranja in kartice zdravstvenega zavarovanja, o čemer je bilo govora tudi v poglavjih 7 do 9.

11.1. Vključevanje v pravni red Evropske unije

Zavod je v začetku preteklega leta skupaj s pristojnimi institucijami sodeloval pri pripravi številnih podlag za izvajanje primarne in sekundarne zakonodaje Evropske unije. Republika Slovenija je dne 16.4.2003 v Atenah podpisala pristopno pogodbo k Evropski uniji in se s tem uvrstila med deset držav, ki bodo predvidoma s 1.5.2004 postale polnopravne članice te integracije. Glede na to, da ima od podpisa pristopne pogodbe Republika Slovenija možnost, da sodeluje v delovnih telesih Evropske unije v obdobju do polnopravnega članstva kot opazovalka, je Zavod sodeloval pri oblikovanju stališč Republike Slovenije do posameznih predlogov uredb, direktiv in drugih aktov s področja socialne varnosti ter oblikovanju eventualnih zadržkov oziroma predlogov do posameznih dokumentov, do katerih se Republika Slovenija v tem času lahko opredeli, nima pa pravice do glasovanja.

Zavod je z namenom, da zagotovi celovito izvajanje evropskega pravnega reda ter bilateralnih sporazumov o socialni varnosti, ki bodo po vstopu Slovenije v Evropsko unijo ostali še naprej v veljavi, aprila 2003 pripravil zagonski elaborat projekta "Mednarodno zavarovanje" (glej poglavje 9), v katerem je opredelil tako vsebino, naloge in cilje projekta, metodologijo ter faze projekta ter terminski plan za izvedbo navedenega projekta.

Upravna komisija za socialno varnost delavcev migrantov je v tem letu kot pristojni organ na podlagi Uredb (EGS) 1408/71 in 574/72 izdala Sklepe št. 189, 190 in 191, na podlagi katerih so dolžne tako države članice, kot države pristopnice s 1. 6. 2004 izdati evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja. Ta bo v prvi fazi zamenjala evropski obrazec E 111, kasneje pa še druge obrazce za uveljavljanje zdravstvenih storitev v času začasnega bivanja zavarovancev ene države na območju druge države članice Evropske unije. Države, ki bodo glede na določila navedenih sklepov uveljavila prehodno obdobje pa bodo navedeno kartico morale izdati najkasneje do 31. 12. 2005.

Ker Republika Slovenija ni imela pogojev za uveljavitev prehodnega obdobja je torej dolžna izdati evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja

Evropska kartica zdravstvenega zavarovanja bo v prvi fazi zamenjala evropski obrazec E 111, kasneje pa še druge obrazce za uveljavljanje zdravstvenih storitev v času začasnega bivanja v tujini.

s 1. 6. 2004. Glede na to so koncem preteklega leta v Zavodu začele potekati aktivnosti oziroma intenzivne priprave za izvedbo navedenih sklepov Upravne komisije za socialno varnost delavcev migrantov.

Zavod se je poleg tehničnih zahtev, ki zadevajo uvedbo oziroma izdajo evropske kartice zdravstvenega zavarovanja, začel pripravljati tudi na izvajanje nove regulative na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, ki jo bo potrebno začeti izvajati ob uvedbi navedene kartice. Nove vsebine zadevajo predvsem združitev pojmov "nujnega" in "potrebnega" zdravljenja, do katerega so bile sedaj upravičene zavarovane osebe držav članic Evropske unije v času začasnega bivanja v drugi državi članici. Z uvedbo evropske kartice zdravstvenega zavarovanja bodo zavarovane osebe s kartico uveljavljale pravico do zdravstvenih storitev, ki so potrebne iz medicinskih razlogov, upoštevajoč naravo storitev in pričakovano dolžino bivanja v drugi državi članici, in sicer neposredno pri zdravnikih in zdravstvenih ustanovah med začasnim bivanjem v državah članicah Evropske unije, Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) in v Švici. Ker bo navedena definicija novost tako za zavarovance kot tudi za izvajalce zdravstvenih storitev, je Zavod začel s pripravami navodil in pojasnil, ki so potrebna za celovito informiranje tako pristojnih institucij kot izvajalcev ter javnosti.

Novosti pri izvajanju zdravstvenega zavarovanja v tujini zadevajo tudi pojma "nujnega" in "potrebnega" zdravljenja.

11.2. Sodelovanje pri sklepanju mednarodnih sporazumov o socialni varnosti

V letu 2003 Republika Slovenija je na podlagi sukcesije izvajala 11 sporazumov o socialni varnosti, in sicer z naslednjimi državami: Belgijo, Bolgarijo, Čehoslovaško republiko (sporazum sedaj velja za Češko Republiko in Slovaško Republiko), Dansko, Francijo, Madžarsko, Norveško, Poljsko, Švedsko, Veliko Britanijo in Severno Irsko ter Romunijo. Od osamosvojitve do danes pa je R Slovenija sklenila nove sporazume o socialni varnosti z Republiko Avstrijo, Republiko Hrvaško, Republiko Makedonijo, Zvezno Republiko Nemčijo, Švicarsko konfederacijo, Italijansko republiko, Kraljevino Nizozemsko in Velikim vojvodstvom Luksemburg. V vseh navedenih državah se zavarovanim osebam Republike Slovenije zagotavlja nemoteno uveljavljanje pravic na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja in še nekaterih drugih področij socialne varnosti v teh državah.

Z nekaterimi državami Evropske unije ni prišlo do dokončne uskladitve oziroma uveljavitve sporazumov, ker bo Slovenija postala polnopravna članica.

Pogajanja za sklenitev novih bilateralnih sporazumov o socialni varnosti z nekaterimi državami so bila že v zaključni fazi, vendar ni prišlo do dokončne uskladitve oziroma uveljavitve teh sporazumov v notranjem oziroma mednarodnem pravu. Takšno stanje je mogoče ugotoviti v zvezi z sporazumi o socialni varnosti z Republiko Francijo, Združenim Kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske ter Češko Republiko. Razlog za to je dejstvo, da bo Republika Slovenija postala polnopravna članica Evropske unije ter s tem prevzela evropski pravni red tudi kar zadeva področje socialne varnosti. S tem pa seveda odpade potreba po urejanju področja socialne varnosti na podlagi bilateralnih pogodb z navedenimi državami, ki so že oziroma bodo postale skupaj z Republiko Slovenijo polnopravne članice te integracije.

Oktober 2003 je potekal prvi krog pogajanj za sklenitev Sporazuma o socialni varnosti med Republiko Slovenijo in Federacijo Bosne in Hercegovine in Republike Srpske.

Ne glede na to pa je prišlo iz razloga, ker so bile nekatere konvencije že dalj časa ratificirane, vendar pa ratifikacijske listine niso bile izmenjane, v letu 2003 do uveljavitve Konvencije o socialni varnosti med Republiko Slovenijo in Velikim Vojvodstvom Luksemburg, Konvencije med Republiko Slovenijo in Kraljevino Nizozemsko o socialni varnosti ter Konvencije med Republiko Slovenijo in Italijansko republiko o socialni varnosti.

Prvi neformalni pogovori o začetku sklepanja Sporazuma o socialni varnosti med R Slovenijo in Bosno in Hercegovino so se začeli marca leta 2000, oktobra 2003 pa je potekal prvi krog pogajanj za sklenitev Sporazuma o socialni varnosti med Republiko Slovenijo in Federacijo Bosne in Hercegovine in Republike Srpske. Med državama področje socialne varnosti do sedaj ni bilo urejeno, zato je posebna pozornost posvečena čimprejšnji sklenitvi navedenega sporazuma.

V letu 2002 je prišlo do prvih preliminarnih pogajanj delegacij pristojnih organov Zvezne Republike Jugoslavije in Republike Slovenije na področju socialne varnosti, vendar do nadaljevanja razgovorov z Republiko Srbijo in Črno Goro v letu 2003 ni prišlo.

Tako kot vsako leto je junija 2003 potekalo srečanje s predstavniki Hrvaškega zavoda za zdravstveno zavarovanje.

Decembra 2003 pa je potekalo srečanje med delegacijama Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Nemškega organa za zvezo, Zveznim združenjem bolniških blagajn.

11.3. Druge mednarodne aktivnosti

V letu 2003 so Zavod obiskale številne tuje delegacije. Srečanje s predstavniki Mednarodnega denarnega sklada v prvi polovici leta je bilo posvečeno izmenjavi pogledov na ključna vprašanja financiranja zdravstvenega varstva. Delegacijam Danske in Nemčije so bile predstavljene posebnosti organizacije in informacijskega sistema Zavoda, predvsem z vidika vpeljave in delovanja sistema kartice zdravstvenega zavarovanja. Zavod pa so z namenom izmenjave izkušenj pri pripravljanih aktivnostih na vstop v Evropsko unijo obiskale delegacije sorodnih institucij iz Slovaške, Češke in Madžarske. Obiski delegacij iz Makedonije, Hrvaške ter Srbije in Črne gore so bili namenjeni obravnavi vprašanj modernizacije sistemov zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

Strokovnjaki Zavoda so v preteklem letu sodelovali tudi pri številnih mednarodnih projektih. Vsebinska področja znanj in izkušenj Zavoda, ki so predmet povpraševanja mednarodne strokovne javnosti so predvsem organizacija sistema zdravstvenega zavarovanja (svetovalni projekt v Srbiji in Črni Gori), sistem kartice zdravstvenega zavarovanja, elektronsko komuniciranje in informatizacija zdravstvenega varstva oziroma zdravstvenega zavarovanja.

Posebej odmevna je bila predstavitev sistema kartice zdravstvenega zavarovanja na mednarodni konferenci eHealth, ki je bil največji dogodek na področju zdravstvene informatike v Evropi (22. in 23. maja v Bruslju). Konferenco je spremljala razstava najboljših rešitev s področja e-zdravstva, predhodno izbranih s posebnim natečajem. Neodvisni strokovnjaki so izmed 180 prejetih prijav na natečaj izbrali 40 tistih, ki so se predstavili na

Mednarodno odmevna je bila predstavitev sistema kartice zdravstvenega zavarovanja na konferenci v Bruslju.

razstavi - med njimi je bila tudi predstavitev sistema kartice zdravstvenega zavarovanja. Zavod je na razstavnem prostoru predstavil informatiko v zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju v Sloveniji. Slovenski prispevki so naleteli na pozitiven odziv strokovne in politične javnosti.

Sicer pa strokovnjaki Zavoda sodelujejo tudi v mednarodnem konzorciju Netc@rds, katerega cilj je priprava tehničnih podlag za uvedbo elektronske evropske kartice zdravstvenega zavarovanja. Konzorcij 5 držav članic Evropske unije in 3 držav pristopnic se je prijavil na natečaj za financiranje s strani eTen programa in tudi uspel. Decembra so se začela pogajanja z Evropsko komisijo. Strokovnjaki Zavoda so bili vključeni tudi v tehnično komisijo pri upravni komisiji Evropske unije na področju socialnega zavarovanja, kjer so v letu 2003 sodelovali pri razvoju koncepta evropske kartice zdravstvenega zavarovanja.

Strokovnjaki Zavoda so sodelovali pri razvoju koncepta evropske kartice zdravstvenega zavarovanja.

